

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра таксації лісу та лісового менеджменту

ЗАТВЕРДЖЕНО

ННІ лісового і садово-паркового
господарства

11 червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЛІСОВА ПОЛІТИКА»**

Галузь знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина

Спеціальність Н4 Лісове господарство

Освітня програма Лісове господарство

ННІ лісового і садово-паркового господарства

Розробники: Лакида П. І., д.с.-г.н., професор, Павліщук О. П., к.е.н., доцент

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Дисципліна «Лісова політика» є обов'язковою компонентою освітньо-професійної програми «Лісове господарство». Вивчення дисципліни спрямоване на розширення світогляду студентів стосовно суті лісової політики, її принципів, цілей, завдань, основних компонентів та елементів лісополітичної субсистеми, через які відбувається реалізація інтересів щодо лісу. Навчальна дисципліна «Лісова політика» забезпечує поглиблення знань та формування практичних вмінь щодо розроблення та реалізації ефективної системи інструментів лісової політики, державного регулювання й управління у сфері лісових відносин, управління лісами на засадах сталого розвитку та механізму практичної реалізації відповідних до нього підходів, а також щодо механізму участі громадськості у формуванні та реалізації лісової політики.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь

Освітній ступінь	Другого (магістерського) ОП
Галузь знань	Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина
Спеціальність	Н4 Лісове господарство
Освітня програма	Лісове господарство
Факультет/ННІ	ННІ лісового і садово-паркового господарства

Характеристика навчальної дисципліни

Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-
Форма контролю	Екзамен

Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти (повний термін навчання)

	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	1

	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Семестр	1	1
Лекційні заняття	30 год.	8 год.
Лабораторні роботи	-	-
Практичні, семінарські заняття	15 год.	8 год.
Самостійна робота	75 год.	104 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	3 год.	-
Форма контролю	Екзамен	Екзамен

Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: Метою навчальної дисципліни «Лісова політика» є набуття студентами теоретичних знань і практичних навичок щодо формування та реалізації державної політики в галузі лісових відносин, спрямованої на ефективну охорону, збереження, відтворення та збалансоване використання лісових ресурсів.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Лісова політика» (за їх наявності)

Набуття компетентностей

ЗК1 — Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК3 — Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК7 — Здатність працювати в міжнародному контексті.

СК1 — Здатність критично осмислювати проблеми лісового господарства й дотичні міждисциплінарні проблеми та приймати ефективні рішення щодо їх вирішення.

Програмні результати навчання

ПРН1 — Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері лісового господарства та є основою для оригінального мислення, забезпечення сталого розвитку та проведення досліджень.

ПРН2 — Вільно спілкуватись усно і письмово українською та іноземною мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій у сфері лісового господарства.

ПРН3 — Приймати ефективні рішення з питань лісового господарства, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати його розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень.

ПРН4 — Відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.

ПРН5 — Здійснювати управління складною діяльністю у сфері лісового господарства та у ширших контекстах, забезпечувати якість, оцінювати ефективність і результативність діяльності.

ПРН8 — Розробляти та вдосконалювати технологічні і виробничі процеси, впроваджувати сучасні цифрові технології.

ПРН9 — Визначати критерії ефективності та обирати оптимальну стратегію ведення лісового господарства залежно від зовнішніх та внутрішніх умов.

ПРН10 — Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань лісового господарства та дотичних проблем до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ПРН11 — Застосовувати сучасні експериментальні та математичні методи, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач лісового та мисливського господарства.

ПРН12 — Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань та створення нових технологій й продуктів лісового та мисливського господарства та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)						Кількість годин (заочна форма)					
	л	лаб	сем	п	с.р.	усього	л	лаб	сем	п	с.р.	усього
Модуль 1. Теоретичні основи формування та реалізації лісової політики												
Тема 1. Вступ. Теоретичні засади лісової політики	4	-	-	2	20	26	1	-	-	1	14	16
Тема 2. Основні принципи, компоненти, цілі та задачі лісової політики	4	-	-	2	-	6	1	-	-	1	12	14
Тема 3. Інструменти лісової політики	4	-	-	2	16	22	1	-	-	1	14	16

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)						Кількість годин (заочна форма)					
	л	лаб	сем	п	с.р.	усього	л	лаб	сем	п	с.р.	усього
Тема 4. Роль і функції держави у формуванні та реалізації лісової політики	4	-	-	2	-	6	1	-	-	1	12	14
Разом за модулем 1	16	0	0	8	36	60	4	0	0	4	52	60
Модуль 2. Лісова політика щодо управління лісами на засадах сталого розвитку												
Тема 1. «Сталий розвиток» та принципи управління лісами на засадах сталого розвитку	4	-	-	2	20	26	1	-	-	1	18	20
Тема 2. Лісова сертифікація як ринковий інструмент лісової політики	6	-	-	2	19	27	2	-	-	2	19	23
Тема 3. Участь громадськості у процесі ухвалення рішень щодо управління лісами та лісовим господарством	4	-	-	3	-	7	1	-	-	1	15	17
Разом за модулем 2	14	0	0	7	39	60	4	0	0	4	52	60
Курсовий проект (робота)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	30	0	0	15	75	120	8	0	0	8	104	120

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Вступ. Теоретичні засади лісової політики	4
2	Тема 2. Основні принципи, компоненти, цілі та задачі лісової політики	4
3	Тема 3. Інструменти лісової політики	4
4	Тема 4. Роль і функції держави у формуванні та реалізації лісової політики	4
5	Тема 5. «Сталий розвиток» та принципи управління лісами на засадах сталого розвитку	4
6	Тема 6. Лісова сертифікація як ринковий інструмент лісової політики	6
7	Тема 7. Участь громадськості у процесі ухвалення рішень щодо управління лісами та лісовим господарством	4
Всього годин		30

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Лісова політика в контексті світових тенденцій у сфері економічного розвитку та збереження довкілля	2
2	Основні поняття лісового законодавства. Узагальнення лісової законодавчої бази	2
3	Аналіз інструментів лісової політики України	2
4	Державне регулювання та управління у сфері лісових відносин. Повноваження органів законодавчої та виконавчої влади у сфері лісових відносин	2
5	Концепція управління лісами на засадах сталого розвитку: екологічний, економічний та соціальний аспекти	2
6	Стандарт для сертифікації системи ведення лісового господарства відповідно до принципів, критеріїв та індикаторів схеми сертифікації	2
7	Участь громадськості у державній регуляторній політиці у сфері лісогосподарської діяльності	3
Всього годин		15

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Оцінка стану лісів світу та пріоритети міжнародного рівня лісової політики	20
2	Аналіз лісової стратегії Європейського Союзу. Інструменти лісової політики міжнародного та національного рівнів	16
3	Концепція управління лісами на засадах сталого розвитку та її інструменти	20
4	Стратегічні пріоритети лісової політики України в контексті сталого розвитку. Відповідальність за порушення лісового законодавства	19
Всього годин		75

Методи навчання

Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- Усне або письмове опитування
- Співбесіда
- Рейтингова оцінка / самооцінювання
- Контрольна робота
- Тестування

Методи навчання:

- Командна робота
- Проблемне навчання
- Практико-орієнтоване навчання
- Практичне заняття
- Лекція
- Мозковий штурм
- Навчальна дискусія
- Проєктне навчання

Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Модуль 1. Теоретичні основи формування та реалізації лісової політики		
Практична робота. Лісова політика в контексті світових тенденцій у сфері економічного розвитку та збереження довкілля	ПРН 1, ПРН 2, ПРН3, ПРН4, ПРН11, ПРН12. У результаті вивчення навчальних матеріалів модуля 1 студенти мають знати: сутність та основні поняття лісової політики; пріоритети лісової політики як складової глобальної екологічної політики; принципи, компоненти, цілі, задачі лісової політики; сутність та призначення інструментів лісової політики; чинне лісове законодавство України, включно з ратифікованими міжнародними угодами; роль і функції держави у формуванні та реалізації лісової політики. Студенти мають вміти: застосовувати принципи лісової політики; формувати цілі та задачі лісової політики; аналізувати національну лісову політику, виділяти її сильні та слабкі сторони й формувати шляхи вдосконалення; формувати ефективну систему інструментів для реалізації цілей та задач лісової політики; ухвалювати ефективні управлінські рішення, враховуючи особливості реалізації органами законодавчої та виконавчої влади у сфері лісових відносин функцій нормування, нагляду, власника та підтримки.	5

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Практична робота. Основні поняття лісового законодавства. Узагальнення лісової законодавчої бази		5
Практична робота. Аналіз інструментів лісової політики України		5
Практична робота. Державне регулювання та управління у сфері лісових відносин. Повноваження органів законодавчої та виконавчої влади у сфері лісових відносин		10
Самостійна робота. Оцінка стану лісів світу та пріоритети міжнародного рівня лісової політики		10
Самостійна робота. Аналіз лісової стратегії Європейського Союзу. Інструменти лісової політики міжнародного та національного рівнів		15
Модульна контрольна. Робота 1		50
Всього за модулем 1		100

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Модуль 2. Лісова політика щодо управління лісами на засадах сталого розвитку		
<p>Практична робота. Концепція управління лісами на засадах сталого розвитку: екологічний, економічний та соціальний аспекти</p>	<p>ПРН5, ПРН8, ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН12. У результаті вивчення навчальних матеріалів модуля 2 студенти мають знати: сутність концепції управління лісами на засадах сталого розвитку в розрізі її екологічної, економічної та соціальної складових; знати принципи, критерії та індикатори управління лісами на засадах сталого розвитку; особливості лісової сертифікації як інструменту лісової політики України; сутність, структуру та вимоги чинних стандартів лісової сертифікації, що застосовують в Україні (FSC, PEFC); можливості участі громадськості у формуванні та реалізації лісової політики. Студенти мають вміти: забезпечувати імплементацію концепції управління лісами на засадах сталого розвитку в систему управління лісами та лісогосподарювання в Україні; сприяти практичній реалізації стандартів лісової сертифікації; забезпечувати належну комунікацію із зацікавленими сторонами щодо питань, пов'язаних із лісами та лісовими господарством; сприяти дотриманню законодавчих прав громадськості щодо участі у формуванні та провадженні лісової політики.</p>	8
<p>Практична робота. Стандарт для сертифікації системи ведення лісового господарства відповідно до принципів, критеріїв та індикаторів схеми сертифікації</p>		7
<p>Практична робота. Участь громадськості у державній регуляторній політиці у сфері лісогосподарської діяльності</p>		10
<p>Самостійна робота. Концепція управління лісами на засадах сталого розвитку та її інструменти</p>		15

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Самостійна робота. Стратегічні пріоритети лісової політики України в контексті сталого розвитку. Відповідальність за порушення лісового законодавства		10
Модульна контрольна. Робота 2		50
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота (разом за семестр)		70
Підсумковий екзамен		30
Разом за курс		100

Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамен/залік)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здають із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається з дозволу лектора за наявності поважних причин.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Практичні та самостійні роботи повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу, оформлені згідно з чинним ДСТУ. У випадку виявлення взаємного копіювання робіт студентами й відправлення їх на перевірку, такі роботи не підлягають оцінюванню та надалі повторно мають бути виконані студентами відповідно до нового індивідуального завдання.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись індивідуально (зокрема, в онлайн формі) за погодженням із адміністрацією.

Навчально-методичне забезпечення

-електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1313>);

-Лакида П. І., Павліщук О. П., Кравець П. В. Лісова політика : підручник. Київ : ФОП Ямчинський О. В., 2021. 280 с.;

-Лакида П. І., Кравець П. В., Павліщук О. П. Лісова політика. Робоча навчальна програма, методичні поради та контрольні запитання для самостійної роботи студентів ОКР «Магістр» за спеціальністю 8.09010301 «Лісове господарство». Київ : «Компринт», 2013. 46 с.;

-Синякевич І. М., Дейнека А. М., Соловій І. П. Лісова політика : підручник / за ред. І. М. Синякевича. Київ : Знання, 2013. 323 с. ;

Рекомендовані джерела інформації

1. Лісова політика: теорія і практика : монографія / Синякевич І. М. та ін. ; за ред. І. М. Синякевича. Львів : ЛА «Піраміда», 2008. 612 с.
2. Лісовий Кодекс України : постанова Верховної Ради України від 21.01.94 р. № 3852-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text>.
3. Нормативно-правова база України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.
4. Communication from the commission to the European parliament, the Council, the European economic and social committee and the committee of the Regions. New EU Forest Strategy for 2030. 2021. 28 p. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52021DC0572>.
5. Food and Agriculture Organization of the United Nations. URL: <https://www.fao.org/home/en>.
6. Forest Stewardship Council. URL: <https://fsc.org/en>.
7. Global Forest Resources Assessment 2025. FAO. 2025. URL: <https://openknowledge.fao.org/items/090d2fbb-32a6-412b-a3b8-1ce5c5905df2>
8. Journal «Forest Policy and Economics». URL: <http://www.journals.elsevier.com/forest-policy-and-economics>.
9. Ministerial conferences on the Protection of Forests in Europe. URL: <https://foresteurope.org>.
0. Programme for the Endorsement of Forest Certification. URL: <http://www.pefc.org>.
1. Sustainable Development Goals 2015-2030. URL: <https://www.undp.org/sustainable-development-goals>.

2. The FSC Forest Stewardship Standard for Ukraine FSC-STD-UKR-01.1-2024 V 1-1. URL: <https://fsc.org/en/document-centre/documents/resource/428>.
3. World Wide Fund For Nature. URL: <https://wwf.panda.org>.
4. The European Green Deal. URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en.
5. Стратегія екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року : схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 р. №1363-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1363-2021-%D1%80#Text>.
6. Іванюта С. П., Якушенко Л. М. Європейський зелений курс і кліматична політика України : аналіт. доп. ; за заг. ред. А. Ю. Сменковського. Київ : НІСД, 2022. 95 с. <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2022.12>.
7. Державна стратегія управління лісами України до 2035 року : схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 р. № 1777-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-2021-%D1%80#Text>.
8. Деякі питання реформування управління лісової галузі : постанова Кабінету Міністрів України від 07.09.2022 р. № 1003. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1003-2022-%D0%BF#Text>.
9. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики : постанова Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. № 996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-%D0%BF#Text>.
10. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності : Закон України від 11.09.2003 №1160-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1160-15>.